سوژه روز

اولاند نگران فابیوس در تهران است

گروه دیپلماسی: بر اساس برنامه اعلام شده از سوی وزارت امور خارجه فرانسه و تایید شده از سوی وزارت امور خارجه ایران، لوران فابیوس وزیر امور خارجه فرانسه امروز در تهران است. سفر جنجالی، پرحاشیه‌ترین وزیر امور خارجه اروپایی در مواجهه با ایران در دو سال گذشته. از زمان آغاز مذاکرات هسته‌ای ایران با ۱+۵ در دولت تدبیر و امید، هربار نام لوران فابیوس به میان آمده است همگان صفت «پلیس بد» را برای وی به کار برده‌اند. ایرانی‌ها که در ۲۲ ماه گذشته مذاکرات را به شکل جدی دنبال کرده‌اند هیچگاه فراموش نخواهند کرد که یک بار در اکتبر سال ۲۰۱۳ و زمانی که همگان انتظار توافق اولیه با ایران را داشتند، مخالفت دقیقه ۹۰ فابیوس کار را به چند هفته بعد و توافق در نوامبر همان سال موکول کرد. پس از آن تاریخ هر بار پای فابیوس به مذاکرات در سطح وزرای ایران و ۱+۵ باز شده است؛ همگان با عینک بدبینی به حضور وی نگریسته‌اند. این فابیوس نه چندان محبوب در میان ایرانی‌ها، امروز مهمان وزارت امور خارجه ایران است. سفری که از چند روز پیش با حاشیه‌های فراوان همراه شده است و مخالفان حضور وزیر امور خارجه فرانسه در ایران چه در مجلس و چه در رسانه‌های دست راستی از ظریف خواسته بودند که مانع از انجام این سفر شود. حاشیه‌های حضور فابیوس در تهران در رسانه‌های متفاوت بین‌المللی منعکس شد و روز گذشته رییس جمهور فرانسه در اظهارنظری عجیب اعلام کرد که نوع برخورد با فابیوس، آزمونی برای ایران است. فرانسوا اولاند که پس از توافق هسته‌ای به دست آمده در وین با حسن روحانی، همتای ایرانی خود تلفنی گفت‌وگو کرده بود روز گذشته در جمع خبرنگاران گفت: نحوه استقبال از فابیوس از نظر ما آزمونی برای رفتار ایران است. خبرگزاری فرانسه این اظهارنظر را واکنشی به انتقادات روزهای گذشته از سفر فابیوس به تهران دانسته و نوشته است: سابقه فابیوس در مساله خون‌های آلوده و همچنین مواضع سرسختانه این کشور در مذاکرات هسته‌ای، موجب شده تا سفر وی به ایران با انتقادات گسترده‌ای همراه شود. اولاند در بخش دیگری از اظهاراتش با بیان اینکه تهران باید در ایجاد ثبات در منطقه ایفای نقش کند، گفت: انتظار داریم رییس جمهور (حسن) روحانی نشان دهد که ایران می‌تواند به حل بحران‌های شدید منطقه، به‌خصوص سوریه، کمک کند.

گزارش روز

سفر توجیهی هسته‌ای کری به منطقه

گروه دیپلماسی: کمپین جان کری، وزیر امور خارجه امریکا برای توضیح توافق هسته‌ای به دست آمده میان ایران و ۱+۵ در داخل امریکا همچنان ادامه دارد. برنامه جامع اقدام مشترک در سیزدهمین روز از ماه جولای در وین به توافق ایران و شش کشور مقابل آن رسید. از فردای آن روز که تیم مذاکره‌کننده امریکا به ریاست جان کری پس از ۱۹ روز اقامت در اتریش به خاک ایالات متحده بازگشت، پاسخ‌دهی در خصوص توافق به دست آمده و داده‌ها و ستانده‌های امریکا در سایه این توافق آغاز شد. به نظر می‌رسد که جان کری این روند را که از واشنگتن شروع و تا نیویورک هم دامنه آن کشیده شده است از دومین روز آگوست در سطح بین‌المللی ادامه خواهد داد. بر اساس اعلام وزارت امور خارجه امریکا، رییس دستگاه دیپلماسی این کشور از روزهای دوم تا هشتم آگوست برای سفر به کشورهای مصر، قطر، سنگاپور، مالزی و ویتنام در خارج از امریکا به سر خواهد برد. گفته می‌شود که اصلی‌ترین محور رایزنی‌های انجام گرفته در این کشورها، گفت‌وگو در خصوص توافق هسته‌ای خواهد بود که میان ایران و ۱+۵ به دست آمده است. گفته می‌شود که کری روز یکشنبه در قاهره در نشست گفت‌وگوهای استراتژیک امریکا و مصر به همراه همتای مصری خود شرکت خواهد کرد. رابطه میان امریکا و مصر در چند سال اخیر به دلیل انقلاب‌های پیاپی در این کشور دستخوش تحولاتی قرار گرفته است. در ماه مارس میلادی بود که امریکا کمک‌های نظامی سالانه خود به قاهره را متوقف کرد اما واشنگتن در چندماه اخیر از حجم انتقادهای علنی از دولت السیسی به دلیل سرکوب دولت منتخب محمد مرسی در ملأعام کاسته است. در سومین روز از ماه آگوست، جان کری در دوحه با همتاهای خود از کشورهای عضو شورای همکاری خلیج فارس دیدار خواهد کرد. دیداری که ناگفته پیداست هسته اصلی رایزنی‌های دسته‌جمعی اعراب با وزیر امور خارجه امریکا در آن مساله توافق هسته‌ای به دست آمده با ایران خواهد بود. در حاشیه این نشست در قطر، کری با سرگئی لاوروف، همتای روس خود هم رایزنی‌هایی خواهد داشت. این رایزنی‌ها علاوه بر مساله ایران، پرونده سوریه را هم شامل خواهد شد.

چهره روز

مبارزه با تروریسم در راس همکاری‌های آتی ایران و امریکا

گروه دیپلماسی | آیا ایران و امریکا پس از مذاکره بر سر پرونده هسته‌ای این کشور در خصوص موضوعات و دغدغه‌های مشترک منطقه‌ای دیگری هم وارد فاز مذاکره یا همکاری محدود خواهند شد؟ این پرسشی است که این روزها بسیار از وزیر امور خارجه ایران و همچنین مذاکره‌کنندگان ایران و امریکا در تهران و واشنگتن پرسیده می‌شود. مجید تخت‌روانچی، معاون اروپا و امریکای وزارت امور خارجه در گفت‌وگو با روزنامه تلگراف در پاسخ به پرسشی از این دست می‌گوید: هنوز برای قضاوت در مورد احتمال همکاری منطقه‌ای با امریکا زود است. مجید تخت‌روانچی درباره همکاری ایران و امریکا گفت: هنوز برای صحبت در مورد اینکه آیا می‌توان در آینده ایران و امریکا در موضوعات منطقه‌ای با هم کار کنند، زود است، اول باید ببینیم نوزاد کنونی را می‌توان بزرگ کرد یا نه و اگر اجرای توافق خوب پیش برود، فکر می‌کنم موقعیت‌هایی باشد. در حال حاضر نمی‌توانم بگویند ایران تا چه حد می‌تواند با غرب همکاری کند. در حال حاضر اولویت این است که توافق حمایت و محافظت و پرورش داده شود. مذاکره‌کننده ارشد کشورمان در ادامه افزود: اگر با اجرای درست توافق اعتماد لازم شکل گیرد، فرصت‌هایی وجود خواهد داشت، که در وهله اول آن مبارزه با تروریسم و افراط‌گرایی است. این مساله‌ای است که محدود به منطقه خاصی نبوده و تنها مربوط به یک کشور نیست. بنابراین اینها فرصت‌های است که می‌تواند میان ایران و دیگران در آینده مورد بحث باشد و به جزییات آن پرداخت. تخت‌روانچی با اشاره به اینکه داعش تهدیدی بین‌المللی است و نیازمند پاسخی بین‌المللی نیز است، گفت: ما معتقدیم همه اعضای جامعه بین‌المللی باید با همکاری یکدیگر سعی در مقابله با این مشکل داشته باشند. تصور می‌کنیم آغاز اجرای برجام، چهار تا پنج ماه زمان لازم است بنابراین آنچه درباره آن صحبت می‌کنیم چیزی حدود شش ماه تا یک سال آینده است و عاقلانه نیست اکنون درباره آن سخنی بگوییم.» مذاکره‌کننده ارشد کشورمان درباره اظهارات اوباما برای قانع کردن کنگره مبنی بر باقی ماندن گزینه استفاده از نیروی نظامی و تحمیل دوباره تحریم‌ها علیه ایران به تلگراف گفت: اظهارات مقامات امریکایی برای مصرف داخلی است و صحبت از استفاده از نیروی نظامی، تهدیدی توخالی است. مردم ایران می‌دانند که نباید نگران این مواضع باشند. تاریخچه تلخی میان ایران و امریکا وجود دارد و همان‌طور که گفتم این توافق هسته‌ای می‌تواند مبنایی برای تعاملات احتمالی در آینده باشد. از رونچی درباره بازگشایی سفارتخانه‌ها در تهران و لندن نیز سوال شد که وی در این خصوص گفت: مسائلی وجود دارند که باید حل شوند اما من فکر می‌کنم مشکلات جدی نیستند. هنوز درباره تاریخ دقیق آن به‌طور رسمی صحبتی نکرده‌ایم اما فکر نمی‌کنم مشکل جدی وجود داشته باشد.

گزارش آخر

گل به خودی جمهوریخواهان با انتقاد از توافق هسته‌ای

گروه دیپلماسی | توافق هسته‌ای ایران با ۱+۵ همچنان در داخل ایالات متحده جنجال‌آفرین شده است. نامزدهای جمهوریخواهان انتخابات ریاست‌جمهوری امریکا ظاهرا بهانه پرطمطراق‌تری از مذاکرات هسته‌ای ایران برای انتقاد بی‌حد و حصر از باراک اوباما نیافته‌اند. تشبیه توافق هسته‌ای با ایران به هولوکاست از سوی برخی کاندیداهای جمهوریخواهان به حدی کاسه صبر رییس‌جمهور دموکرات امریکا را لبریز کرده است که وی در اظهاراتی تند و تیز به این انتقادها پاسخ داد. رییس‌جمهور امریکا در کنفرانس خبری در اتیوپی در خصوص این انتقادهای شدید گفت: اگر نگویم این انتقادها خیلی بد است باید بگویم مسخره است. به گزارش فارس، باراک اوباما اظهارات و مواضع شدید نامزدهای انتخاباتی حزب جمهوریخواه در قبال «برجام» را تلاش آنها برای تغییر توجهات از «دونالد ترامپ» نامزد این حزب توصیف کرد و گفت: شاید این موضوع توجهات را به خود جلب کند و شاید این فقط تلاشی برای کنار زدن آقای ترامپ از سرخط خبرهاست اما این آن نوع رهبری نیست که امریکا اکنون به آن نیاز دارد. وی ضمن رد مواضع «ترامپ»، «تد کروز» سناتور جمهوریخواه و نامزد انتخابات ۲۰۱۶ و همچنین «مایک هوکابی» نامزد دیگر این حزب در قبال مذاکرات هسته‌ای ایران و گروه ۱+۵ تاکید کرد: طی ۱۸ ماه باقی مانده از دوران ریاست‌جمهوری من کلیدهای کاخ سفید را تحویل می‌دهم، می‌خواهم اطمینان حاصل کنم کلیدها را به فردی بدهم که درباره مشکلات جدی که کشور و جهان با آنها مواجه است، جدی باشد. در عین حال انتقاد از مخالفت‌های بی‌حد و حصر جمهوریخواهان به جب بوش یکی از اصلی‌ترین نامزدهای این گروه برای ریاست‌جمهوری امریکا هم رسید. جب بوش هم در تازه‌ترین اظهارات خود، قیاس هولوکاست با برنامه جامع اقدام مشترک (برجام)، را «نادرست و غلط» توصیف کرد. روز دوشنبه بود که «مایک هوکابی» در مصاحبه‌ای نتایج پایانی مذاکرات هسته‌ای ایران و ۱+۵ را با هولوکاست مقایسه کرد و گفت: دولت باراک اوباما با امضای این توافق، اسراییل را تا درهای کوره‌های آتش، هدایت کرده است. اظهارات نامزد جمهوریخواه انتخابات ریاست‌جمهوری با واکنش‌های زیادی روبه‌رو شد تا جایی که وندی شرمن، مذاکره‌کننده ارشد امریکا در گفت‌وگوهای هسته‌ای و همچنین باراک اوباما به آن واکنش نشان دادند. البته این پایان واکنش‌ها نبود و هم حزبی‌های هوکابی هم در این باره اظهارنظر کردند. برادر رییس‌جمهور سابق امریکا که از منتقدان مذاکرات هسته‌ای ایران و گروه ۱+۵ است در پاسخ به سوالی درباره اظهارنظر هوکابی گفت: من فکر می‌کنم ما باید قطعا از ادبیات آرام‌تری استفاده کنیم. استفاده از این نوع ادبیات غلط و اشتباه است.

غنی‌سازی توافق در تهران

نظر خودتان را در مورد این مطلب برایمان پیامک کنید ۳۰۰۰۴۷۵۳

- حسن روحانی: توافق هسته‌ای وین به ضرر هیچ کشوری در منطقه نخواهد بود
- فدریکا موگرینی: توافق هسته‌ای می‌تواند پایه‌ای برای اعتمادمیان ایران و اعراب منطقه باشد
- محمدجواد ظریف: ما امروز تصمیم گرفتیم که دور جدیدی از گفت‌وگوها را میان ایران و اتحادیه اروپا شروع کنیم

عکس: سیما طاهریان/اعتماد

گروه دیپلماسی | از ریاض به تهران. فدریکا موگرینی، مسوول سیاست خارجی اتحادیه اروپا دو مقصد جنجالی برای سفر منطقه‌ای بی‌سابقه خود انتخاب کرد. بانوی مذاکرات ایران و ۱+۵ در لوزان و روز تاریخی ۱۴ جولای به عنوان نخستین مقام ارشد اروپایی پس از توافق جامع هسته‌ای وین به تهران آمد. وزیر امور خارجه ۴۲ ساله سابق ایتالیا برای نخستین بار از زمان حضور در راس قدرت در کمیته سیاست خارجی اتحادیه اروپا در پایتخت کشوری حاضر شد که تا یک ماه پیش هرگونه رابطه سیاسی و اقتصادی با آن فعلی مکروه بود. سفری تاریخی یک روز پیش از ۲۴ ساعت تاریخی‌تر حضور وزیر امور خارجه جنجالی فرانسه در ایران. موگرینی ظهر روز گذشته وارد تهران شد و در ضیافت ناهاری که وزیر امور خارجه ایران در وزارت امور خارجه برای وی و هیات همراه در نظر گرفته بود، شرکت کرد. وی پس از ناهار دقایقی با محمد جواد ظریف در مقابل خبرنگارانی که مشتاق گرفتن نخستین تصاویر بانوی قاره سبز در ایران بودند، ایستاد و سپس برای آغاز روند رایزنی‌های دوجانبه راهی اتاق مذاکرات شد. سفر به ریاض پیش از حضور در تهران به گمانه‌زنی‌های رسانه‌ای در خصوص آنچه میان فدریکا موگرینی و عادل الجبیر، وزیر امور خارجه عربستان گذشت، دامن زده است.

■ از اصرار موگرینی بر آشتی منطقه‌ای تا تکرار اتهام‌های الجبیر

ایران در منطقه، ایران در رابطه با عربستان و مذاکرات هسته‌ای ایران، محورهای رایزنی‌های مسوول سیاست خارجی اتحادیه اروپا در شبه جزیره عربستان با عال الجبیر، وزیر امور خارجه این کشور بود. گفته می‌شود که به استثنای ایران، دو مقام در خصوص یمن هم گفت‌وگوهای کوتاهی انجام داده‌اند. با این همه خروجی رسانه‌ای سفر موگرینی به عربستان سعودی، به اصرارهای وی برای آشتی برخی کشورهای منطقه با ایران پس از توافق هسته‌ای و تکرار ادعاهای بی اساس از سوی عادل الجبیر در خصوص ایران اختصاص داشت. موگرینی در نخستین تجربه حضور در عربستان سعودی به عنوان مسوول سیاست خارجی اتحادیه اروپا، تلاش کرد به گونه‌ای نقش میانجی هرچند در موضع‌گیری‌های شفاهی را میان ریاض و تهران بازی کند. وی در نشست مطبوعاتی با حضور الجبیر خواهان آغاز مذاکرات میان ایران و کشورهای عرب منطقه شد تا به «بی‌اعتمادی» در خاورمیانه پایان داده شود. موگرینی در اظهارنظر خود در خصوص دستاوردهایش از سفر به عربستان به نوعی میان ایران، عربستان و یمن پل ارتباط معنایی ایجاد کرد و گفت: «مقامات عربستان در مورد برنامه هسته‌ای ایران و وضعیت اسفبار انسانی در یمن گفت‌وگو کردیم و اتحادیه اروپا معتقد است که نقش مهم عربستان در منطقه و جهان می‌تواند برای پایان دادن به بحران‌ها کارساز باشد.» سوریه و عراق هم از تیررس موضع‌گیری‌های موگرینی دور نماندند. موگرینی در بخش‌هایی از سخنان خود تاکید کرد که اتحادیه اروپا خواهان توقف جنگ در سوریه است و در این راستا تلاش می‌کند و بحران عراق نیز که به خطری برای جهان و منطقه تبدیل شده، باید حل و فصل شود.

نوبت به وزیر امور خارجه عربستان که رسید، الجبیر در حضور موگرینی بی توجه به سخنان وی مبنی بر آشتی منطقه‌ای، ادعاهای پیشین در خصوص ایران را تکرار کرد. الجبیر که همچنان ایران را کشوری می‌داند که در زمان حضور وی در سفارت عربستان در امریکا قصد ترور وی را داشت، تهران را به مداخله در امور کشورهای عربی متهم کرد. وی همچنین از سخنان اخیر نوری مالکی، نخست‌وزیر پیشین عراق و معاون کنونی رییس‌جمهوری این کشور به‌شدت انتقاد کرد و گفت: سیاست «طایفه‌گرایی» که مالکی آن را دنبال می‌کند باعث ویرانی عراق شده است. الجبیر که ایراد اتهام به همسایگان را مبنای ادبیات انتخابی خود در نشست خبری با موگرینی قرار داده بود، در ادامه افزود: بسیاری از سخنانی که نوری مالکی درباره عربستان ایراد می‌کند هیچ پایه و اساسی ندارد. عربستان در نوک پیکان جنگ با تروریسم قرار دارد و ما با کشورهای اروپایی بر سر این موضوع که تمامی گروه‌های عراقی باید در اداره این کشور سهیم باشند توافق نظر داریم. موگرینی در مدت زمان حضور چندساعته خود در ریاض توضیحاتی را در خصوص برخی جزییات موجود در متن برجام و همچنین ضمانت‌های قید شده در آن برای اعمال محدودیت بر برنامه هسته‌ای ایران به مقام‌های عربستان سعودی داد.

در حالی که ناگفته پیداست که برای بسیاری از کشورهای منطقه نه فعالیت‌های هسته‌ای در چارچوب ایران که قدرت منطقه‌ای و بهبود وضع اقتصادی ایران است که دغدغه اصلی به شما می‌رود، موگرینی در کنفرانس خبری خود با الجبیر اعلام کرد که نگرانی‌های کشورهای عربی را به خوبی درک می‌کند و اعتقاد دارد که هنوز اعتماد لازم میان آنها و ایران شکل نگرفته است. موگرینی در مدت زمان حضور در ریاض چندین بار تاکید کرد که توافق هسته‌ای میان ایران و ۱+۵، شالوده‌ای محکم و استوار دارد و وی امیدوار است که این توافق راه آینده‌ای متفاوت را در منطقه باز کند تا مسیرها از رویارویی به سوی همکاری برود. اظهارات منفی الجبیر در خصوص رابطه با ایران در حالی پرده از موضع اصلی ریاض در قبال توافق هسته‌ای انجام گرفته برداشت که رییس دستگاه دیپلماسی عربستان پنجشنبه گذشته و پس از بازگشت از دیدار با جان کری و باراک اوباما در واشنگتن گفته بود به نظر می‌رسد توافق هسته‌ای ایران توافق قابل قبولی است. عربستان پس از حصول توافق هسته‌ای میزان انتقادها از ذات این توافق در ملاءعام را به صفر رسانده است اما حجم سفرهای مقام‌های امریکایی و اروپایی به این کشور در ۱۰ روز گذشته نشان می‌دهد که ریاض در پشت پرده از حصول این توافق خرسند نیست.

■ ظریف از گفت‌وگوهای سطح بالا با اروپا خبر داد

نشست خبری محمد جواد ظریف با مسوول سیاست خارجی اتحادیه اروپا با یک ساعت تاخیر و در حالی که تقریبا نمایندگان تمام رسانه‌های ایرانی در محل حاضر شده بودند، آغاز شد. پیش از حضور دو مقام عالیرتبه ایران و اتحادیه اروپا، هلگا اشمید معاون مسوول سیاست خارجی اتحادیه اروپا و معاونان وزیر امور خارجه ایران وارد سالن شده و در محل‌های تعیین شده نشستند. موگرینی در حالی که شال صورتی رنگ بلندی بر سر انداخته و پوششی شبیه به کاترین اشتون، مسوول سابق سیاست خارجی اتحادیه اروپا را انتخاب کرده بود پشت میکروفن قرار گرفت. فلاش دوربین خبرنگاران هربار که موگرینی دستان خود را برای تنظیم هدفون و روسری‌اش بالا می‌برد، تندتر از قبل می‌زد. محمدجواد ظریف به عنوان میزبان، نشست خبری را با خوشامدگویی به همتای خود در مذاکرات هسته‌ای آغاز کرد: من حضور نماینده اتحادیه اروپایی در امور سیاست خارجی و دفاعی سرکار خانم فدریکا موگرینی در ایران را در شرایطی که فصل نویی از رابطه بین اتحادیه اروپا و تهران آغاز خواهد شد، به فال نیک می‌گیرم. ما با اتحادیه اروپا دارای روابط گسترده‌ای بوده‌ایم و امیدوارم از طریق توافق با عبور از بحرانی که به نظر ما بی‌دلیل و غیرضروری بود بین ایران و گروه ۳+۳ یا آنچه ما از آن به عنوان گروه ۱+۵ یاد می‌کنیم، وارد مرحله جدیدی از روابط شویم. در سفر امروز خانم موگرینی، ما بحث‌های بسیار خوبی در مورد اجرای برنامه جامع اقدام مشترک یا همان برجام داشتیم و همین‌طور بحث‌ها و گفت‌وگوهایی در مورد آینده روابط ایران و اتحادیه اروپا انجام دادیم. در بخش اول، اتفاقاتی که قرار است از روز اعلام جمع‌بندی مذاکرات تا روز اجرای توافق که در فاصله ۶۰ تا ۷۰، ۸۰ روز آینده صورت می‌گیرد باید اقداماتی هم از طرف ما و هم از طرف اتحادیه اروپا صورت بگیرد که این اقدامات هم از جانب ایران و هم از جانب اتحادیه اروپا شروع شده است و تصمیم‌گیری‌های اولیه در اتحادیه اروپا با تصویب و اعلام حمایت از برنامه جامع اقدام مشترک شکل گرفت. امیدواریم با همین روش، اقدامات دو طرف برای حل مسائل و همکاری ایران با آژانس بین‌المللی انرژی اتمی برای حل و فصل موضوعات باقی مانده و همکاری اتحادیه اروپا و ایالات متحده امریکا برای آماده‌سازی لغو تحریم‌ها، این توافق جنبه اجرایی به خود بگیرد و بتوانیم در زمان مناسب اقدامات طرفین را که توافق کرده‌اند به خوبی و با دقت انجام دهیم.

رییس دستگاه دیپلماسی ایرانی در ادامه سخنانش گفت: ما در خصوص موضوعات مورد علاقه ایران و اتحادیه اروپا صحبت کردیم. ما در طول چندین سال گذشته بحث‌های‌مان با اتحادیه اروپا بیشتر متمرکز به مساله هسته‌ای بوده است در صورتی که قبل از آن ما دوره‌هایی از گفت‌وگو با اتحادیه اروپا داشتیم که در یک زمان، از این گفت‌وگوها به نام گفت‌وگوهای انتقادی نام برده و بعد از آن به عنوان گفت‌وگوهای جامع شناخته می‌شد. ما امروز تصمیم گرفتیم که یک دور جدیدی از گفت‌وگوها را میان ایران و اتحادیه اروپا شروع کنیم که براساس روشی که اتحادیه اروپا دارد، به این گفت‌وگوها، گفت‌وگوهای سطح بالا خواهیم گفت. این گفت‌وگوها در آینده‌ای نزدیک در سطح معاونان وزیر خارجه جمهوری اسلامی ایران و معاون خانم موگرینی شروع خواهد شد و به تدریج در سطح وزرا ادامه خواهد یافت. موضوعات مختلفی در این گفت‌وگوها مدنظر است که حوزه‌های همکاری ما و اتحادیه اروپا خواهد بود. موضوعات شامل انرژی، حمل و نقل، تجارت، محیط زیست، حقوق بشر و مسائل مربوط مبارزه با مواد مخدر و سایر حوزه‌های همکاری است. همچنین در این گفت‌وگوهای سطح بالا، موضوعات منطقه‌ای را هم مورد توجه قرار خواهیم داد. بحران‌هایی که در منطقه شکل گرفته، نه تنها تهدیدی برای منطقه ما است بلکه تهدیدی جدی برای کل جهان و مخصوصا برای اعضای اتحادیه اروپا است. افراط‌گرایی، فرقه‌گرایی و تروریسم که باعث گسترش خشونت و ناامنی در منطقه شده، همزمان در کشورهای عضو اتحادیه اروپا نیز به خشونت و افراط‌گرایی منجر شده است که این نگرانی مشترک ما است. پیش‌بینی می‌کنم علاوه بر اقدامات‌مان در خصوص برجام، درباره سایر مسائل و موضوعاتی متنوعی که به آنها اشاره کردم نیز همکاری‌هایی بین طرفین شکل بگیرد. امیدوارم این سفر، شروع جدیدی مبتنی بر احترام متقابل و همکاری مشترک در حوزه‌های منافع مشترک باشد.

■ موگرینی از فصل جدیدی در رابطه با ایران سخن گفت

پس از محمدجواد ظریف، نوبت به مهمان وزارت امور خارجه رسید تا از نخستین تجربه و بهانه حضور در ایران در جامه مسوول سیاست خارجی اتحادیه اروپا بگوید. وجه مشترک تمام اظهارنظرها و یادداشت‌های فدریکا موگرینی پس از توافق جامع هسته‌ای در وین، حس امیدواری پررنگ به اجرای دقیق برجام و پدید آمدن فصلی نو در رابطه میان ایران و جهان است. در تهران هم موگرینی عنان سخن را به خوش‌بینی و امیدواری‌های پررنگ برای ارتقای رابطه میان تهران و اتحادیه اروپا داد. وی در ابتدای کلام از دولت و مردم ایران برای حضورش در تهران قدردانی کرد و سپس با اشاره به توافقی که در چهاردهمین روز از ماه جولای میان ایران و ۱+۵ به دست آمد، گفت: دو هفته پیش در وین بودیم که با تعهد شما به توافقی رسیدیم و من از این تعهد تشکر می‌کنم. توافق بین ایران و ۱+۵ نشان داد که اگر طرفین اراده، صبر و تحمل داشته باشند با دیپلماسی می‌توانیم به نتیجه برسیم و این خبر خوبی برای منطقه و دنیا است. این نخستین ماموریت من در ایران پس از توافقنامه است تا بتوانیم برجام را از جنبه‌های متفاوت مورد بررسی قرار دهیم. موگرینی در جریان سخنان خود در این نشست خبری چندین بار از پتانسیل بالای توافق هسته‌ای و توانایی تعمیم دادن آن به سایر مسائل در قالب همکاری‌های سیاسی و اقتصادی با ایران سخن گفت: پتانسیل این توافق بسیار بالاست زیرا فصل جدیدی در حداقل چهار حوزه به خصوص برای ایران دارد. ۶۰ درصد مردم ایران زیر ۳۰ سال هستند و این توافق سرمایه‌گذاری مقامات برای آینده مردم است. من از حمایت ۲۸ قدرت اروپا برخوردار هستم تا بگویم می‌توانیم توافق را پیش ببریم.

مسوول سیاست خارجی اتحادیه اروپا با اشاره به اینکه ایران و اروپا از نظر جغرافیایی، تاریخی و فرهنگی نزدیک هستند، گفت: ایران و اروپا می‌دانند که تمدن‌ساز بودن به چه معنا است. زمانی که تحریم‌ها لغو شود، سرمایه‌گذاری اروپا به ایران خواهد آمد.

موگرینی با ذکر این مطلب که ما در یک منطقه قرار داریم و خاورمیانه و اروپا از طریق دریای مدیترانه با یکدیگر همسایه هستند، افزود: یکی از فصل‌های سخت بین ما و ایران آغاز شده که این موضوع یکی از فصول مهم خواهد بود و اینکه ما بتوانیم سهم بهتری در خصوص روابط با یکدیگر داشته باشیم. من آغاز روابط را یک ارزش افزوده برای ایران و ۱+۵ می‌دانم. می‌توانیم از سوریه و در مبارزه با تروریسم روابط خود را گسترش دهیم و اروپا امیدوار است که ایران بتواند نقش خود را در منطقه ایفا کند.

موگرینی روابط دوجانبه، منطقه‌ای و بین‌المللی با ایران را برای اتحادیه اروپا حایز اهمیت خواند و از مقام‌های ارشد و رهبری ایران به دلیل تعهد و میل برای بهبود آینده کشور تشکر و قدردانی کرد.

موگرینی که در جریان مذاکرات ایران و شش کشور مقابل آن نقش نماینده ۱+۵ را برعهده داشت در خصوص چشم‌انداز همکاری‌های ایران و اروپا گفت: لغو تحریم‌ها که البته با اجرای توافق انجام می‌شود، فرصت‌هایی را برای سرمایه‌گذاران اروپایی در ایران و همچنین ایرانیان در اروپا فراهم می‌کند که این تلاش برای آینده مردم ایران است. ما می‌توانیم یک نگرش هماهنگ در زمینه اقتصادی، تجاری و سیاسی داشته باشیم. همچنین بهترین شیوه این است که اطمینان حاصل کنیم توافق در زمان خود انجام می‌شود. اجرای کامل توافق بهترین روش برای باز کردن راه‌ها برای سرمایه‌گذاری در ایران است.

■ نگران اجرای توافق در ایران نیستم

پرسش اهالی رسانه‌های داخلی و خارجی از محمدجواد ظریف و فدریکا موگرینی به دلیل کمبود وقت به دو سوال از مسوول سیاست خارجی اتحادیه اروپا و یک پرسش از محمدجواد ظریف محدود شد. خبرنگار بی‌بی‌سی از وزیر امور خارجه کشورمان پرسید: برخی از مقامات ایران می‌گویند که توافق هسته‌ای، از برخی خطوط قرمز نظام عبور کرده است. آیا شما از اجرای توافق و تعهدات‌تان نگران نیستید؟ محمدجواد ظریف در پاسخ گفت: جمهوری اسلامی ایران از ابتدا هر زمان که تعهدی داشته به آن تعهد پایبند بوده و این پایبندی در زمان اجرای برنامه موقت اقدام مشترک در ژنو که در طول ۲۰ ماه گذشته توسط ما با جدیت و دقت اجرا و انجام شده به چشم دیده شده است. البته مردم ایران نسبت به گرایش‌ها و سیاست‌های برخی از کشورهای غربی نگرانی‌هایی دارند و ضرورت دارد با اجرای جدی و دقیق و منطبق با برنامه اقدام مشترک، کشورهای غربی به ویژه امریکا تلاش کنند که بی‌اعتمادی مردم ایران نسبت به سیاست‌های خود را جبران کنند و از طریق این جبران فصل جدیدی نیز آغاز شود. من هیچ نگرانی ندارم که پس از اینکه این توافق مراحل قانونی خود در ایران را طی می‌کند، جمهوری اسلامی به آنچه که تعهد کرده پایبند خواهد بود.

■ اراده سیاسی را در ظریف و مقام‌های ایران می‌بینم

سوال خبرنگار ایرنا از فدریکا موگرینی به چشم‌انداز همکاری‌های ایران و اتحادیه اروپا در سایه توافق هسته‌ای اختصاص داشت که موگرینی در توضیحات اولیه خود پاسخ این پرسش را داده بود و در مقام پاسخ همان سخنان را مبنی بر اینکه بهترین شیوه این است که اطمینان حاصل کنیم توافق در زمان خودش و به صورت خوب و تسهیل شده و کامل اجرایی خواهد شد را تکرار کرد. سوال خبرنگار بی‌بی‌سی از مهمان ایرانی‌ها در این نشست نگاهی به مقصد اولیه موگرینی پیش از رسیدن به تهران داشت: شما روز گذشته در عربستان بودید. آیا در آن سفر توانستید که به مقامات این کشور در رابطه با توافق اطمینان بدهید؟

مذاکره‌کننده اروپایی در رایزنی‌های هسته‌ای ایران و ۱+۵ در پاسخ گفت: من دیروز در عربستان بودم و خوشحال شدم که در منطقه با مقامات مختلف گفت‌وگو کردم. من اراده سیاسی از طرف آقای ظریف و رهبران ایران را دیده‌ام تا فصل جدیدی بر روابط‌شان با همسایگان خود باز کنند. تعهد شخصی من این است که این پیام را به تمام کشورهای خلیج‌فارس، خاورمیانه، جامعه بین‌المللی و اتحادیه اروپا بدهم که این توافق می‌تواند امنیت منطقه را بهبود بخشد چراکه این توافق، توافقی خوب و محکم است زیرا این توافق نقطه شروع است و پتانسیل‌هایی را به ما می‌دهد تا با اتکای به آن، روابطی براساس اعتماد داشته باشیم. اعتمادی که الان زیاد نیست چرا که قبلا اعتمادی وجود نداشت ولی این توافق می‌تواند پایه‌ای برای آینده و اعتماد متقابل شود. باید بگویم که این منطقه نیازمند آینده‌ای متفاوت است که نه براساس مواجهه و برخورد بلکه براساس همکاری، دیپلماسی، دیالوگ و چندجانبه‌گرایی باشد و تمام گروه‌ها در آینده خودنقش داشته باشند.

■ حسن روحانی: در سایه این توافق به جای گذشته به آینده نگاه کنیم

مسوول سیاست خارجی اتحادیه اروپا پس از دیدار با محمد جواد ظریف به دفتر ریاست‌جمهوری رفته و برای نخستین بار از زمان حضور در مسند مسوول سیاست خارجی اتحادیه اروپا با حسن روحانی، رییس‌جمهور کشورمان دیدار و گفت‌وگو کرد. رییس‌جمهوری در دیدار نماینده عالی اتحادیه اروپا در سیاست خارجی، توافق وین را نمایش قدرت دیپلماسی برای حل اختلافات و مشکلات بین‌المللی دانست و گفت: باید همان‌طور که برای حصول توافق تلاش شد، بر اجرای دقیق و کامل آن نیز متمرکز شویم تا ملت‌های ما و همه جهان، از ثمرات آن بهره‌مند شوند. حجت‌الاسلام والمسلمین دکتر حسن روحانی با اشاره به اینکه مذاکره‌کنندگان دو طرف روزهای فشرده و پرکاری را برای دستیابی به توافق پشت سر گذاشتند، گفت: توافقی که حاصل شد، برای آینده روابط منطقه، اروپا و جهان بسیار مهم و تاثیرگذار خواهد بود. دکتر روحانی با اظهار امیدواری نسبت به اینکه توافق وین مدلی برای حل و فصل دیگر موضوعات منطقه و جهان شود، تصریح کرد: این توافق برای همه کشورهای دنیا پیام صلح به همراه داشت و گواه آن بود که توافق‌های بین‌المللی به شرط آنکه عادلانه رعایت شوند، هنوز تاثیرگذارند و گفت‌وگو می‌تواند به حل و فصل مشکلات سیاسی منجر شود. ایرانی‌ها براساس اصول فرهنگی، دینی و ملی به عهد خود، پایبند هستند و اجرای دقیق توافق وین بعد از طی مراحل تصویب توسط طرفین، کمک می‌کند تا روابط دو طرف را آنچنان که شایسته جمهوری اسلامی ایران و اتحادیه اروپاست، گسترش دهیم. رییس‌جمهور در ادامه افزود: درست است که ارتقای سطح روابط اقتصادی و تجاری در دسترس و راحت‌تر از دیگر عرصه‌های روابط دوجانبه است، اما با توجه به ظرفیت‌های بالای جمهوری اسلامی، روابط علمی، فناوری، فرهنگی و سیاسی با اتحادیه اروپا نیز باید متحول شود. رییس دولت یازدهم با اشاره به فجایع بسیار دلخراشی که علیه برخی ملت‌های منطقه رخ می‌دهد، گفت: یکی دیگر از ثمرات اجرای توافق وین، همکاری برای عمل به تعهد سنگینی است که همه ما در برابر بشریت و آرمان‌های انسانی برای مبارزه با تروریسم و توقف جنگ و خونریزی علیه انسان‌های بی‌گناه برعهده داریم. دکتر روحانی با تصریح اینکه توافق وین به ضرر هیچ کشوری، از جمله در منطقه نخواهد بود، اضافه کرد: اکنون فرصتی فراهم آمده تا کمتر به گذشته نگاه کرده و به آینده‌ای بیندیشیم که می‌تواند براساس روابط مبتنی بر احترام متقابل، منافع مشترک و جمعی را توسعه دهد.

■ اروپا به دنبال همکاری‌های سطح بالا با ایران است

نماینده عالی اتحادیه اروپا در سیاست خارجی نیز در این دی